

Література

1. Гернего Ю. О. Фінансовий компонент індексу людського розвитку в Україні / Ю. О. Гернего. // Економіка і суспільство. – 2017. – № 11. – С. 407–412.
2. Доповідь про людський розвиток 2016 року: Людський розвиток для всіх і кожного [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://hdr.undp.org/sites/default/files/hdr_2016_report_russian_web.pdf.

Бугрова О. О.

Національний університет
«Києво-Могилянська академія»,
к. е. н., доц., доцент кафедри економічної теорії

СУЧАСНІ ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Сьогодні соціально-економічний стан України вимагає рішучих і багатогранних заходів щодо поліпшення. В умовах кризи і глобальних викликів можливий обсяг фінансування проектів є жорстко обмеженим. Прийняття рішень щодо оптимального складу і доцільної структури програм регіонального розвитку є дуже важкою задачею.

Із надлишковим зростанням кількості проектів, які заплановано здійснити одночасно, знижується можливість їх реального фінансування за рахунок різних джерел, що негативно впливає на стан виконання заходів програм та досягнення програмних цілей. Програми, що підготовлені в різних регіонах України, на практиці часто являють собою описовий комплекс заходів, що містить загальні і неконкретні декларації про наміри. Отже, має бути запропонована методологія, яка вирішить проблему створення раціональної програми і найкращим чином втілюватиме ідеї стратегії регіонального розвитку в умовах кризи і глобальних викликів.

При застосуванні програмно-цільового підходу в центрі уваги знаходяться результати (соціально-економічні цінності), які очікується отримати від реалізації програми, а також визначення найбільш доцільного шляху досягнення місії програми. Аналіз

вітчизняної практики впровадження програмно-цільового підходу в процеси управління державними і регіональними стратегіями показав, що більшість програм не змогла досягти бажаних результатів через відсутність, насамперед, комплексної методології організації та виконання такої багатогранної роботи [1].

Пропонована для вирішення зазначеної проблеми концепція – модель креативного управління створюваною соціально-економічною цінністю програми [2]. Ця модель охоплює три ключові складові елементи: інжиніринг вартості, аналіз «вигоди-витрати», профілювання та адміністрування контрактів. Кожен базовий елемент запропонованої ціннісної концепції, в контексті регіональних програм розвитку, грає свою роль. Інжиніринг вартості виступає інструментом креативного пошуку розробником (замовником, розпорядником коштів) найбільш логічних та ефективних програмних рішень. Аналіз «вигоди-витрати» є методом раціонального відображення і врахування в програмі інтересів інвесторів та територіальної громади. Профілювання контрактів по кожному проекту, що у сукупності складають програму, дозволяє обрати і застосувати оптимальні економіко-юридичні процедури взаємодії замовника і підрядника (для виконання місії кожного відповідного проекту). Цей елемент забезпечує чіткий моніторинг реалізації кожного проекту і програми в цілому.

Управління кожним проектом регіональної програми не повинно зосереджуватись на етапі створення активу, а має охоплювати всі етапи (підготовка і проектування, створення об'єкта, експлуатація) з метою максимізації чистої нинішньої вартості проекту (net present value – NPV), внутрішньої ставки доходності (internal rate of return – IRR) або/та оптимізації витрат протягом всього проектного циклу (life cycle costing – LCC).

В рамках інжинірингу цінності ключовим методом є FAST (Function Analysis System Technique), в рамках проектного аналізу – методи NPV, IRR та LCC [3; 4], в рамках правил бізнес-взаємовідносин – сучасні модельні контракти та процедури їх укладання [5]. Отже, модель спирається на проектні та програмно-цільові механізми управління, що виступають креативними стимулами і прискорювачами бажаних економічних перетворень в умовах глобальних змін і викликів.

FAST являє собою горизонтальний графік, модель функцій (задач, завдань, проектів) в рамках програми, який побудований на основі чітко визначених правил. Цей метод дозволяє не тільки уникнути дублювання передбачених регіональною стратегією заходів, але і побудувати найбільш доцільні структуру програми на виконання стратегії, склад і логічну послідовність виконання проектів і завдань.

На початковій стадії формування програми слід спиратись насамперед на метод функціонального аналізу систем (FAST), а в подальшому, на фазі вибору конкретних проектів серед наявних альтернатив – більшою мірою, на методи NPV, IRR та LCC.

Кумулятивна концепція управління цінністю з відправною точкою, якою є методика функціонального аналізу систем (FAST), позитивно впливає на досягнення програмою відмінних результатів.

Запропоновані принципи формування програм регіонального розвитку сприятимуть відповідності реальних програмних результатів обґрунтованим пріоритетам, місії та стратегії.

Література

1. Бугров, О. В. Функціональний аналіз програм регіонального розвитку [Текст] / О. В. Бугров, О. О. Бугрова // Управління розвитком складних систем. – 2016. – № 26 – С. 30–36.
2. Бугров О. В. Управління цінністю у проектах «під ключ» [Текст] / О. В. Бугров, О. О. Бугрова // Управління розвитком складних систем: Збірник наукових праць. – 2015. – № 22 (1) – С. 26–32.
3. Аналіз вигід і витрат / Секретаріат Ради Скарбниці Канади. – К.: Основи, 2000. – 175 с.
4. A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK Guide) / Forth edition, 2008, Project Management Institute, Four Campus Boulevard, Newtown Square, PA 19073-3299 USA.
5. Модельний контракт МТП для великих проектів «під ключ». – К.: Асоціація «ЗЕД», 2014. – 184 с.